

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

16 жовтня 2018 р.

Справа №0540/7256/18-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Толстолуцької М.М., розглянувши в порядку спрощеного позовного провадження (в письмовому провадженні) адміністративну справу за позовом Новікова Володимира Івановича (РНОКПП 2179901594, мешкає за адресою: Луганська область, м. Антрацит, вул. Лесі Українки, б.36) до Слов'янського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (юридична адреса: 84100, Донецька область, м. Слов'янськ, площа Соборна, буд. 3, код ЄДРПОУ 37803258) про визнання дій протиправними та дискримінаційними та зобов'язання вчинення дії, -

ВСТАНОВИВ:

Позивач, Новіков Володимир Іванович звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з позовною заявою до Слов'янського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (надалі - відповідач, управління, пенсійний орган), в якій просить суд:

-визнати дії відповідача протиправними та дискримінаційними щодо припинення виплати пенсії, починаючи з грудня 2017 року;

-зобов'язати відповідача поновити виплату пенсії та виплатити виниклу заборгованість за весь період часу, починаючи з грудня 2017 року.

Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 20 серпня 2018 року позовну заяву прийнято до розгляду та відкрито провадження в адміністративній справі № 0540/7256/18-а за правилами спрощеного позовного провадження.

Згідно з нормами статті 258 КАС України суд розглядає справи за правилами спрощеного позовного провадження протягом розумного строку, але не більше шістдесяті днів із дня відкриття провадження у справі.

Сторони про відкриття провадження у справі були повідомлені судом належним чином, що підтверджується наявними в матеріалах справи рекомендованими повідомленнями про вручення поштового відправлення, виплату поштового переказу.

Щодо позиції позивача та заперечень відповідача.

Так, у позові позивач обґрунтовує свої вимоги тим, що відповідачем без законодавчо визначених підстав було припинено виплату йому пенсії з грудня 2017 року з невідомих позивачу причин.

Також, позивач зазначив, що 14 вересня 2018 року він звернувся до відповідача з вимогою вжити заходів щодо виплати заборгованості по пенсії, а також продовження її виплати, однак відповіді не отримав.

Вважаючи такі дії відповідача протиправними, оскільки це позбавлення конституційного права, позивач звернувся з даним позовом до суду.

Згідно з вимогами частини п'ятої статті 162 КАС України відзив подається в строк, встановлений судом, який не може бути меншим п'ятнадцяти днів з дня вручення ухвали про

відкриття провадження у справі. Станом на час розгляду справи - 16 жовтня 2018 року, відповідачем відзиву на позовну заяву не надано, про причини неподання відзиву на позовну заяву відповідачем суду не повідомлено.

Згідно з вимогами частини четвертої статті 159 КАС України подання заяв по суті справи є правом учасників справи. Неподання суб'єктом владних повноважень відзиву на позов без поважних причин може бути кваліфіковано судом як визнання позову.

Суд, розглянувши матеріали справи, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, встановив.

Позивач - Новіков Володимир Іванович 07.09.1959 року народження, громадянин України є пенсіонером за віком (посвідчення Серії АА № 685337) та особою, переміщеною з тимчасово окупованої території, що підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи від 04 червня 2018 року № 0000549786.

Відповідач - Слов'янське об'єднане управління Пенсійного фонду України Донецької області (код ЄДРПОУ 37803258) є суб'єктом владних повноважень органом виконавчої влади, основним завданням якого, згідно вимог чинного законодавства, зокрема, є реалізація державної політики з питань пенсійного забезпечення.

Положенням про управління Пенсійного фонду України в районах, містах, районах у містах, а також про об'єднані управління, затвердженим постановою правління Пенсійного фонду України від 22 грудня 2014 року № 28-2 на управління покладені повноваження, зокрема, щодо призначення (здійснення" перерахунку) і виплати пенсії, щомісячного довічного грошове утримання суддям у відставці, допомоги на поховання та інших виплат відповідно до законодавства; забезпечення своєчасного і в повному обсязі фінансування та виплату пенсій, щомісячного довічного утримання суддям у відставці, допомоги на поховання та інших виплат, які згідно із законодавством здійснюються за рахунок коштів Фонду та інших джерел, визначених законодавством (підпункти 7,8 пункту 4 Положення).

Доказів в обґрунтування законності підстав для припинення виплати пенсії позивачеві та невиконання виниклої заборгованості суду не надано.

Не погоджуючись з бездіяльністю відповідача щодо припинення виплати пенсії, позивач звернувся до суду з даним позовом.

Як вбачається з матеріалів справи відповідач не скористався правом, передбаченим нормами статті 159 КАС України, отже, за наявності законних підстав та враховуючи норми частини четвертої статті 189 КАС України суд доходить висновку про задоволення позову повністю та зазначає наступне.

Надаючи правову оцінку правовідносинам суд виходив з наступного.

Нормами статті 46 Конституції України передбачено, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

В силу вимог статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII (надалі - Закон № 1706-VII) внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Відповідно до норм статті 7 зазначеного Закону для взятої на облік внутрішньо переміщеної особи реалізація прав, зокрема, на пенсійне забезпечення здійснюється відповідно до законодавства України. Україна вживає всіх можливих заходів, спрямованих на розв'язання проблем, пов'язаних із соціальним захистом, зокрема відновленням усіх соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Факт внутрішнього переміщення, згідно положень статті 4 Закону № 1706-VII підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 цього Закону.

Відповідно до норм статті 12 Закону № 1706-VII підставою для скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та внесення відомостей про це в Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб є обставини, за яких внутрішньо переміщена особа: 1) подала заяву про відмову від довідки; 2) скоїла злочин: дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади; посягання на територіальну цілісність і недоторканність України; терористичний акт; втягнення у вчинення терористичного акту; публічні заклики до вчинення терористичного акту; створення терористичної групи чи терористичної організації; сприяння вчиненню терористичного акту; фінансування тероризму; здійснення геноциду, злочину проти людяності або військового злочину; 3) повернулася до покинутого місця постійного проживання; 4) виїхала на постійне місце проживання за кордон; 5) подала завідомо недостовірні відомості.

Рішення про скасування дії довідки приймається керівником структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання особи та надається внутрішньо переміщеній особі протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення.

Разом з цим, суд зауважує,¹¹ що відповідно до практики Європейського Суду з прав людини право громадянина на призначення пенсії не може бути пов'язано з такою умовою, як постійне місце проживання або реєстрація місця проживання, а держава відповідно до конституційних принципів зобов'язана гарантувати це право незалежно від того де проживає особа, пенсія якій призначена.

Відповідно до положень статті 5 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 року № 1058-IV (надалі - Закон № 1058-IV) цей Закон регулює відносини, що виникають між суб'єктами системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на ці відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, або в частині, що не суперечить цьому Закону. Виключно цим Законом визначаються, зокрема, умови набуття права та порядок визначення розмірів пенсійних виплат, порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням.

Питання виплати пенсій врегульовані нормами статті 47 зазначеного Закону, згідно з якою пенсія виплачується щомісяця організаціями, що здійснюють виплату і доставку пенсій, у строк не пізніше 25 числа місяця, за який виплачується пенсія, виключно в грошовій формі за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання пенсіонера в межах України або перераховується на визначений цією особою банківський рахунок у порядку, передбаченому законодавством.

Порядок припинення та поновлення виплати пенсії визначений нормами статті 49 Закону № 1058-IV.

Так, згідно з положеннями частини першої зазначеної статті виплата пенсії за рішенням територіальних органів Пенсійного фонду або за рішенням суду припиняється:

- 1) якщо пенсія призначена на підставі документів, що містять недостовірні відомості;
- 2) на весь час проживання пенсіонера за кордоном, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;
- 3) у разі смерті пенсіонера;
- 4) у разі неотримання призначеної пенсії протягом 6 місяців підряд;
- 5) в інших випадках, передбачених законом.

Суд зауважує, що доказів в обґрунтування законності підстав для припинення виплати пенсії позивачеві, рішення про припинення (призупинення) виплати пенсії тощо

відповідачем суду не надано. Доказів на підтвердження наявності передбачених статтею 49 Закону № 1058-IV підстав для припинення позивачеві виплати пенсії матеріали справи не містять.

Дійсно, з аналізу норм статті 49 Закону № 1058-IV вбачається, що визначені законодавством підстави припинення виплати пенсії не є вичерпними. Проте, суд зауважує, що зі змісту наведеної норми законодавства вбачається, що «інші випадки» для припинення виплати пенсії повинні також бути передбачені саме законом.

Ознакою, яка відрізняє закон від інших нормативно-правових актів, є критерій регулювання найбільш важливих суспільних відносин. Статтею 92 Конституції України визначено коло питань (суспільних відносин), які можуть бути врегульовані виключно законами України, зокрема, 1) права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; 6) основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення; засади регулювання праці і зайнятості, шлюбу, сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства; виховання, освіти, культури і охорони здоров'я; екологічної безпеки.

Вища юридична сила закону полягає також у тому, що всі підзаконні нормативно-правові акти приймаються на основі законів та за своїм змістом не повинні суперечити їм. Підпорядкованість таких актів законам закріплена у положеннях Конституції України.

Згідно з частиною третьою статті 113 Конституції України Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України.

Таким чином, підзаконні нормативно-правові акти не можуть змінювати в бік звуження права громадян, які встановлено нормативно-правовими актами вищої юридичної сили.

Нормами статті 6 КАС України встановлено, що суд при вирішенні справи керується принципом верховенства права, відповідно до якого, зокрема, людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини. Звернення до адміністративного суду для захисту прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується. Забороняється відмова в розгляді та вирішенні адміністративної справи з мотивів неповноти, неясності, суперечливості чи відсутності законодавства, яке регулює спірні відносини.

Правової позиції щодо пріоритетності застосування норм статті 49 Закону № 1058-IV як підстави для припинення виплати пенсії дотримується Верховний Суд у своїх рішеннях за 2018 рік, зокрема, від 06 лютого 2018 року у справі № 263/7763/17 (провадження № К/9901/202/17), від 13 лютого 2018 року у справі № 243/11937/17 (провадження № К/9901/1267/17), від 21 лютого 2018 року у справі № 425/1459/17 (провадження № К/9901/15534/18), від 27 лютого 2018 року у справі № 644/6336/17 (провадження № К/9901/2714/17), від 06 березня 2018 року № 243/4732/17 (провадження № К/9901/1464/17) та інші.

Суд звертає увагу відповідача на те, що в силу вимог частини п'ятої статті 13 Закону України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права. Згідно з нормами частини шостої зазначеної статті висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду, враховуються іншими судами при застосуванні таких норм права.

Окрім того, суд вважає за необхідне зазначити, що спеціальний статус внутрішньо переміщеної особи не збігається та не може підміняти собою жоден із закріплених у Конституції України конституційно-правових статусів особи, та не є окремим конституційно-правовим статусом особи.

У рішеннях Конституційного Суду України (від 07 жовтня 2009 року № 25-рп/2009) та

Європейського суду з прав людини застосовано підхід, згідно з яким право на пенсію та її одержання не може бути пов'язане з місцем проживання людини. Такий підхід можна поширити не тільки на громадян, що виїхали на постійне місце проживання до інших держав, а й на внутрішньо переміщених осіб, які мають постійне місце проживання на непідконтрольній Уряду України території. У контексті справи, що розглядається, правовий зв'язок між державою і людиною, який передбачає взаємні права та обов'язки, підтверджується фактом набуття громадянства. Свобода пересування та вільний вибір місця проживання гарантується статтею 33 Конституції України кожному, хто на законних підставах перебуває на території України.

У даному випадку наявність у позивача статусу внутрішньо переміщеної особи потребує від пенсіонера на відміну від інших громадян України здійснення додаткових дій, не передбачених законами щодо пенсійного забезпечення, зокрема ідентифікація особи, надання заяви про поновлення виплати пенсії, яка, як встановлено судом раніше, була припинена управлінням без законних на те підстав.

У рішенні по справі «Суханов та Ільченко проти України» Європейський суд з прав людини зазначив, що зменшення розміру або припинення виплати належним чином встановленої соціальної допомоги може становити втручання у право власності (п. 25 цього рішення).

Отже, припиняючи нарахування та виплату позивачеві пенсії за відсутності передбачених законами України підстав (на підставі пункту 12 Порядку), відповідач порушив її право на отримання пенсії.

Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до вимог пункту 4 частини першої статті 5 КАС України, кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії;

Відповідно до положень статті 9 КАС України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Відповідно до вимог частин першої статті 77 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Нормами частини другої зазначеної статті встановлено, що в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача. У таких справах суб'єкт владних повноважень не може посилається на докази, які не були покладені в основу оскаржуваного рішення, за винятком випадків, коли він доведе, що ним було вжито всіх можливих заходів для їх отримання до прийняття оскаржуваного рішення, але вони не були отримані з незалежних від нього причин.

Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд, відповідно до положень частини п'ятої статті 77 КАС України, вирішує справу на підставі наявних доказів.

За таких обставин, беручи до уваги надані позивачем докази в їх сукупності та враховуючи, що правомірність своїх дій відповідачем не доведена, суд доходить висновку про обґрунтованість пред'явленого позову та про задоволення позовних вимог позивача в повному обсязі.

Окрім того, суд вважає за необхідне зазначити, що згідно з вимогами статті 244 КАС України під час ухвалення рішення суд вирішує, зокрема, чи є підстави допустити негайне

виконання рішення.

Нормами статті 371 КАС України передбачено, що негайно виконуються рішення, зокрема, про присудження виплати пенсій, інших періодичних платежів з Державного бюджету України або позабюджетних державних фондів - у межах суми стягнення за один місяць.

Таким чином, рішення суду щодо зобов'язання сплатити заборгованість за весь період, підлягає негайному виконанню у межах суми стягнення за один місяць.

Вирішуючи питання щодо розподілу судових витрат, суд зазначає наступне.

Відповідно до наявних матеріалів справи вбачається, що позивачем при зверненні до адміністративного суду було сплачено судовий збір у розмірі 704,80 грн. згідно з квитанцією від 17.08.2018 року.

Нормами частини першої статті 139 КАС встановлено, що при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрат, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Таким чином, судовий збір у розмірі 704,80 грн. підлягає стягненню на користь позивача за рахунок бюджетних асигнувань відповідача.

На підставі вищевикладеного та керуючись статтями 2-15, 19-21, 72-79, 90, 94, 122, 123, 132, 159-161, 164, 192-194, 224-228, 241-247, 255, 253-263, 293-295 КАС України, суд, -

В И Р І Ш И В:

Адміністративний позов Новікова Володимира Івановича (РНОКПП 2179901594, мешкає за адресою: Луганська область, м. Антрацит, вул. Лесі Українки, б.36) до Слов'янського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (юридична адреса: 84100, Донецька область, м. Слов'янськ, площа Соборна, буд. 3, код ЄДРПОУ 37803258) про визнання дій протиправними та дискримінаційними та зобов'язання вчинення дії - задовольнити повністю.

Визнати протиправними та дискримінаційними дії Слов'янського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області щодо невиконання пенсії Новікову Володимирі Івановичу, починаючи з грудня 2017 року.

Зобов'язати Слов'янське об'єднане управління Пенсійного фонду України Донецької області (юридична адреса: 84100, Донецька область, м. Слов'янськ, площа Соборна, буд. 3, код ЄДРПОУ 37803258) поновити нарахування та виплату пенсії Новікову Володимирі Івановичу (РНОКПП 2179901594, мешкає за адресою: Луганська область, м. Антрацит, вул. Лесі Українки, б.36) та сплатити заборгованість за весь період, починаючи з грудня 2017 року.

Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань Слов'янського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (юридична адреса: 84100, Донецька область, м. Слов'янськ, площа Соборна, буд. 3, код ЄДРПОУ 37803258) на користь Новікова Володимира Івановича (РНОКПП 2179901594, 07.09.1959 року народження, мешкає за адресою: Луганська область, м. Антрацит, вул. Лесі Українки, б.36) судовий збір у розмірі 704 (сімсот чотири) гривні 80 копійок.

Рішення прийнято в нарадчій кімнаті в порядку спрощеного позовного провадження 16 жовтня 2018 року.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Рішення суду може бути оскаржено до Першого апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було

оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення (ухвали) суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення. Учасник справи, якому повне рішення або ухвала суду не були вручені у день його (її) проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження: 1) на рішення суду - якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду. Строк на апеляційне оскарження також може бути поновлений в разі його пропуску з інших поважних причин, крім випадків, визначених частиною другою статті 299 цього Кодексу.

Апеляційна скарга згідно положень статті 297 КАС України подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції. Відповідно до підпункту 15.5 пункту 1 Розділу VII «Перехідні положення» Кодексу адміністративного судочинства України до початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи апеляційні скарги подаються учасниками справи до або через Донецький окружний адміністративний суд.

Суддя

Толстолюбська М.М.

ї
у
ї
)
ї
д
я

о
я
ї

ля

сь

су
Ve

ш
ш

м,
до

чо
их

з
ї

ня

жк,
ро